

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 331/08-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 18. septembra 2008 predbežne prerokoval sťažnosť M. P., Z., zastúpenej U., s. r. o., Z., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 17 Co 176/06-153 z 13. septembra 2006 a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Cdo 44/2007 z 22. februára 2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. P. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. júna 2008 doručená sťažnosť M. P., Z. (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) č. k. 17 Co 176/06-153 z 13. septembra 2006 a rozsudkom Najvyššieho súdu

Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 5 Cdo 44/2007 z 22. februára 2008, ktorou sťažovateľka žiadala vydať tento nález:

„1. Rozsudkom Krajského súdu Banská Bystrica zo dňa 13. 09. 2006, č. k. 17 Co 176/06 bolo porušené základné právo sťažovateľa, na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

2. Rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 22. 02. 2008, č. k. 5 Cdo 44/07 bolo porušené základné právo sťažovateľa, na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

3. Rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica zo dňa 13. 09. 2006, č. k. 17 Co 176/06 sa zrušuje a vec sa vracia Krajskému súdu Banská Bystrica na ďalšie konanie.

4. Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 22. 02. 2008, č. k. 5 Cdo 44/07 sa zrušuje a vec sa vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.“

Z podanej sťažnosti a pripojeného spisu Okresného súdu Zvolen (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 9 C 155/05 vyplynulo, že sťažovateľka bola ako žalobkyňa účastníčkou konania pred okresným súdom. Podanou žalobou sa domáhala určenia, že jej nájomný pomer k označenému bytu (v ktorom dosiaľ býva) trvá, ako aj určenia, že kúpna zmluva, ktorou právny predchodca žalovaného v 3. rade (ďalej len „predchádzajúci správca konkurznej podstaty“) previedol vlastníctvo k tomu bytu v prospech žalovaných v 1. a 2. rade, je neplatná. V konaní nebolo sporné, že sťažovateľke bol pridelený predmetný byt v roku 1989 P., n. p., B., závod 04 Z., a ani to, že okresný súd rozsudkom č. k. 16 C 87/98-41 zo 7. septembra 1998, ktorý nadobudol právoplatnosť 16. októbra 1998, privolil k výpovedi sťažovateľky z nájmu bytu, v dôsledku čoho jej nájom k predmetnému bytu zanikol 31. januára 1999. Sporným nebolo ani to, že na majetok právneho nástupcu P., n. p., B., závod 04 Z. (ďalej len „úpadca“), bol vyhlásený uznesením krajského súdu č. k. 51-24 K 159/99 z 10. júna 1999 konkurz a v tomto konkurznom konaní krajským súdom vydaným opatrením č. k. 51-24 K 159/99-809 z 25. novembra 2002 bola predchádzajúcemu správcovi konkurznej podstaty úpadcu uložená povinnosť uzatvoriť zmluvy o predaji bytov v dome vo vlastníctve úpadcu, v ktorom sa nachádza aj sporný byt, s ich nájomcami ako kupujúcimi. Konečne sporné nebolo ani to, že predchádzajúci správca konkurznej podstaty

skutočne predal predmetný byt žalovaným v 1. a 2. rade, a to zmluvou o prevode jeho vlastníctva z 20. septembra 2004. Žalovaní v 1. a 2. rade sa následne vedenou exekúciou domáhali vypratania sťažovateľky z bytu, uznesením exekučného súdu sp. zn. 11 Er 495/2005 z 18. novembra 2005 bol však povolený odklad exekúcie do právoplatného skončenia tohto konania pred okresným súdom.

Sťažovateľka tvrdila, že je nájomkyňou bytu z dôvodu, že s predchádzajúcim správcom konkurznej podstaty úpadcu uzatvorila platnú nájomnú zmluvu, pričom sa tak stalo 29. decembra 1999, keď sťažovateľka i predchádzajúci správca konkurznej podstaty zmluvu o prevode vlastníctva bytu podpísali v prítomnosti svedka J. S., avšak predchádzajúci správca konkurznej podstaty originál tejto zmluvy sťažovateľke nikdy nevydal (pretože jej vydanie podmieňoval zaplatením peňažnej sumy 50 000 Sk, ktorá mala predstavovať jeho odmenu za spísanie zmluvy). Sťažovateľka tvrdila, že prenajímateľ sa k nej aj naďalej správal ako k nájomcovi. Zmluva o prevode vlastníctva bytu uzatvorená medzi žalovanými je potom absolútne neplatným právnym úkonom, pretože je v rozpore so zákonom o vlastníctve bytov, v zmysle ktorého nemožno previesť vlastnícke právo k bytu inému nadobúdateľovi, ako jeho nájomcovi (§ 16 ods. 1 zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov).

Okresný súd rozsudkom č. k. 9 C 155/05-114 z 9. mája 2006 žalobe čiastočne vyhovel, keď určil, že nájom sťažovateľky k predmetnému bytu trvá, avšak jej žalobu v časti, ktorou sa domáhala určenia, že zmluva o prevode vlastníctva bytu medzi žalovanými je neplatná, zamietol. Okresný súd vychádzal zo zistenia, že sťažovateľka v konaní preukázala, že k uzatvoreniu nájomnej zmluvy medzi ňou ako nájomcom a predchádzajúcim správcom konkurznej podstaty ako prenajímateľom 29. decembra 1999 skutočne došlo, keď túto skutočnosť potvrdil svedok J. S. Zamietnutie časti žaloby, ktorou sa sťažovateľka domáhala určenia neplatnosti zmluvy o prevode vlastníckeho práva k bytu medzi žalovanými, odôvodnil okresný súd tým, že táto zmluva sa týkala majetku patriaceho do konkurznej podstaty a bola uzatvorená v súlade s opatrením krajského súdu č. k. 51 – 24 K 159/99-1331 z 25. júna 2004, ktoré nadobudlo právoplatnosť 6. júla 2004, v zmysle ktorého konkurzný súd dal predchádzajúcemu správcom konkurznej podstaty súhlas na

predaj konkrétneho bytu, ktorý bol predmetom tohto konania za určenú minimálnu cenu mimo dražby. Sťažovateľka v konaní nepreukázala ani naliehavý právny záujem na požadovanom určení neplatnosti tejto zmluvy, keď dosiaľ nebolo právoplatne rozhodnuté o existencii jej nájomného vzťahu k predmetnému bytu. Proti tomuto rozsudku podali odvolanie žalovaní v 1. a 2. rade, ako aj sťažovateľka.

Krajský súd vo veci rozhodol rozsudkom č. k. 17 Co 176/06-153 z 13. septembra 2006. Výrok, ktorým prvostupňový súd určil, že nájomný pomer sťažovateľky k bytu trvá, zmenil tak, že žalobu zamietol a vo výroku, ktorým okresný súd návrh sťažovateľky zamietol, rozsudok okresného súdu potvrdil. Vychádzal zo zistenia, že v konaní nebolo preukázané, že predchádzajúci správca konkurznej podstaty v čase, keď malo dôjsť k uzatvoreniu nájomnej zmluvy so sťažovateľkou vedel o tom, že rozsudkom okresného súdu č. k. 16 C 87/98-41 zo 7. septembra 1998, ktorý nadobudol právoplatnosť 16. októbra 1998, bolo privolené k výpovedi z nájmu sťažovateľky a jej nájom bytu k 31. januáru 1999 zanikol. Krajský súd pri vyhodnocovaní dôkazov preukazujúcich existenciu uzatvorenia nájomnej zmluvy medzi sťažovateľkou a predchádzajúcim správcom konkurznej podstaty poukázal na to, že sťažovateľka v žalobe netvrdila, že k uzatvoreniu takejto zmluvy malo dôjsť, pretože svoju žalobu založila iba na tvrdeniach, podľa ktorých prenajímateľ nechal sťažovateľku v byte bývať, prijímal od nej nájomné a iné platby, zasielal jej vyúčtovania, a teda ju považoval za nájomcu bytu. Tieto okolnosti však podľa názoru okresného súdu nepreukazujú existenciu nájomnej zmluvy z 29. decembra 1999, ale iba to, že predchádzajúci správca konkurznej podstaty o existencii rozsudku okresného súdu č. k. 16 C 87/98-41 zo 7. septembra 1998 nevedel. Keď jeho existenciu zistil, požiadal konkurzný súd o súhlas s predajom bytu žalovaným v 1. a 2. rade. Pokiaľ ide o zmluvu o prevode vlastníctva bytu uzatvorenú medzi žalovanými, túto považoval krajský súd za platný právny úkon, pretože nezistil žiadny dôvod jej neplatnosti. Sťažovateľka v čase jej uzatvorenia nebola nájomkyňou bytu, byt patril do konkurznej podstaty úpadcu a s jeho predajom žalovaným v 1. a 2. rade vyslovil konkurzný súd predpísaný súhlas. Rozsudok krajského súdu nadobudol právoplatnosť 6. novembra 2006. Proti rozsudku krajského súdu podala sťažovateľka dovolanie.

Najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 5 Cdo 44/2007 z 22. februára 2008 rozhodol tak, že dovolanie sťažovateľky v časti smerujúcej proti potvrdzujúcemu výroku rozsudku krajského súdu (neplatnosť zmluvy) odmietol a v časti smerujúcej proti zmeňujúcemu výroku rozsudku krajského súdu (trvanie nájmu) dovolanie zamietol.

Rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 5 Cdo 44/2007 z 22. februára 2008 nadobudol právoplatnosť 22. apríla 2008.

V sťažnosti doručenej ústavnému súdu sťažovateľka tvrdila, že k porušeniu jej základného práva na súdnu ochranu rozsudkom krajského súdu č. k. 17 Co 176/06-153 z 13. septembra 2006 a rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 5 Cdo 44/2007 z 22. februára 2008 podľa čl. 46 ods. 1 ústavy došlo tým, že tieto rozsudky sú nesprávne, nespravodlivé a nezákonné. Krajský súd vôbec nezobral do úvahy obsah výpovede svedka J. S., ktorou bolo preukázané uzatvorenie nájomnej zmluvy 29. decembra 1999, ani to, že bol pri jej podpise oboma zmluvnými stranami prítomný, priebeh jej podpisovania podrobne popísal, pričom jeho tvrdenie bolo zhodné s tvrdením sťažovateľky. Tento svedok potvrdil, že čítal text zmluvy pred jej podpisom zmluvnými stranami a potvrdil, že išlo o nájomnú zmluvu. To, že predchádzajúci správca konkurznej podstaty sa správal neštandardne, vyplýva i zo skutočnosti, že na jeho postup pri odpredaji bytov sa sťažovali konkurznému súdu i iní nájomcovia, čo takisto okresný súd zistil v priebehu dokazovania. Ak sťažovateľka odmietla zaplatiť predchádzajúcemu správcovi konkurznej podstaty ním požadovanú sumu, konala čestne a jej konanie nemalo žiadny vplyv na platnosť nájomnej zmluvy, ktorá bola uzatvorená už prv. Ak by sa krajský súd bol dôsledne zaoberal všetkými týmito skutočnosťami, nebol by dospel k záveru, že sťažovateľka nepreukázala existenciu nájomnej zmluvy uzatvorenej 29. decembra 1999. Najvyšší súd si osvojil právny názor a skutkové zistenia krajského súdu. Súdny majú poskytovať v občianskom konaní materiálnu ochranu zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv účastníkov. Prílišný formalizmus pri posudzovaní právnych úkonov nie je v súlade s ústavnými princípmi spravodlivého procesu

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom tohto orgánu a základným právom, ktorého porušenie sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 50/05 a IV. ÚS 288/05).

1. Ústavný súd sa zaoberal najprv tou časťou sťažnosti sťažovateľky na porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ktorá smerovala proti rozsudku krajského súdu č. k. 17 Co 176/06-153 z 13. septembra 2006.

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že ochrany toho základného práva alebo slobody, porušenie ktorých sťažovateľ namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. I. ÚS 103/02).

Vzhľadom na princíp subsidiarity vyplývajúci z čl. 127 ústavy je vylúčená právomoc ústavného súdu meritórne konať a rozhodovať o sťažovateľom uplatnených námietkach porušenia jeho základných práv rozsudkom krajského súdu č. k. 17 Co 176/06-153 z 13. septembra 2006. O ochrane práv sťažovateľky bol oprávnený rozhodovať najvyšší súd ako súd dovolací na základe dovolania podaného sťažovateľkou. Sťažovateľka túto možnosť využila a rozsudok krajského súdu bol najvyšším súdom preskúmaný v dovolacom konaní vedenom pod sp. zn. 5 Cdo 44/2007.

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu.

Keďže rozsudok krajského súdu nadobudol právoplatnosť 6. novembra 2006 a sťažovateľka doručila ústavnému súdu sťažnosť 4. júna 2008, je zrejmé, že svoju sťažnosť nepodala v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozsudku krajského súdu č. k. 17 Co 176/06-153 z 13. septembra 2006, ktorý sťažnosťou napadla.

Z týchto dôvodov ústavný súd tú časť sťažnosti sťažovateľky, ktorá smerovala proti rozsudku krajského súdu č. k. 17 Co 176/06-153 z 13. septembra 2006, podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako oneskorenú, ako aj pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

2. Pokiaľ ide o zostávajúcu časť sťažnosti, ktorou sťažovateľka namietala porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 5 Cdo 44/2007 z 22. februára 2008, túto odôvodnila svojim nesúhlasom s právnymi a skutkovými závermi najvyššieho súdu, ktorý sa stotožnil s právnym posúdením veci a vyhodnotením výsledkov dokazovania krajským súdom. Ako vyplýva zo sťažnosti, sťažovateľka tvrdila, že aj rozsudok najvyššieho súdu je nesprávny, nespravodlivý a nezákonný najmä preto, že nezohľadňuje obsah výpovede svedka J. S., ako aj preto, že hoci z vykonaného dokazovania vyplýva, že nájomná zmluva bola platne uzatvorená, najvyšší súd sa stotožnil s názorom krajského súdu, že to tak nie je. Sťažovateľka sťažnosťou doručenou ústavnému súdu napadla oba výroky rozsudku najvyššieho súdu č. k. 5 Cdo 44/2007 z 22. februára 2008, preto sa aj ústavný súd zaoberal posúdením rozsudku najvyššieho súdu samostatne vo vzťahu k výroku, ktorým bolo dovolanie sťažovateľky v časti odmietnuté, ako aj k výroku, ktorým bolo v časti zamietnuté.

Najvyšší súd v odôvodnení rozsudku sp. zn. 5 Cdo 44/2007 z 22. februára 2008 vo vzťahu k výroku, ktorým v časti dovolanie sťažovateľky odmietol, uviedol:

„Dovolanie je prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej (§ 237 ods. 1 O. s. p.). V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu.

Z uvedeného je zrejmé, že pokiaľ dovolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa, ktorým zamietol žalobu na určenie neplatnosti zmluvy o prevode nehnuteľností, v tejto časti

rozsudok odvolacieho súdu nevykazuje znaky rozsudku uvedeného v § 238 ods. 1 a 3 O.s.p., pretože nejde o zmeňujúci, ale potvrdzujúci rozsudok, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil, že je dovolanie voči nemu prípustné. Dovolanie nie je prípustné ani podľa ust. § 238 ods. 2 O.s.p. z dôvodu, že dovolací súd vo veci dosiaľ nerozhodoval. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobkyne proti výroku odvolacieho súdu, ktorým potvrdil v časti rozsudok súdu prvého stupňa, v súlade s § 218 ods. 1 písm. c) v spojení s § 243b ods. 4 O.s.p., ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol.“

V danom prípade je relevantnou judikatúra ústavného súdu, v zmysle ktorej právomoc všeobecného súdu konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje aj právomoc skúmať to, či návrh zodpovedá tým podmienkam, ktoré pre konanie o ňom ustanovuje príslušný procesný kódex. Ingerencia ústavného súdu do výkonu tejto právomoci všeobecných súdov je opodstatnená len v prípade jeho nezlučiteľnosti s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou (I. ÚS 74/02, I. ÚS 115/02, I. ÚS 46/03). V tejto súvislosti ústavný súd konštatuje, že uvedené obdobie platí, aj pokiaľ ide o skúmanie prípustnosti návrhu na začatie dovolacieho konania a jeho opodstatnenosti.

Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), ktorú si osvojil aj ústavný súd, vyplýva, že „právo na súd“, ktorého jedným aspektom je právo na prístup k súdu, nie je absolútne a môže podliehať rôznym obmedzeniam. Uplatnenie obmedzení však nesmie obmedziť prístup jednotlivca k súdu takým spôsobom a v takej miere, že by uvedené právo bolo dotknuté v samej svojej podstate. Okrem toho tieto obmedzenia sú zlučiteľné s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktorý garantuje právo na spravodlivé súdne konanie, len vtedy, ak sledujú legitímny cieľ, a keď existuje primeraný vzťah medzi použitými prostriedkami a týmto cieľom (napr. Guérin c. Francúzsko, 1998).

Pravidlá týkajúce sa prípustnosti dovolania majú za cieľ zaistiť riadny výkon spravodlivosti a zvlášť rešpektovať princíp právnej istoty, ktorá bola nastolená právoplatným rozhodnutím. Dotknuté osoby musia počítať s tým, že tieto pravidlá budú

aplikované. Jednako tieto pravidlá alebo ich používanie nemôžu týmto osobám zabrániť, aby využili existujúci opravný prostriedok (napr. I. ÚS 4/00; vec Pérez De Rada Cavanilles c. Španielsko, rozsudok ESLP z 28. októbra 1998).

Pokiaľ ide o dôvody zamietnutia zostávajúcej časti dovolania sťažovateľky, najvyšší súd v odôvodnení rozsudku sp. zn. 5 Cdo 44/2007 z 22. februára 2008 vo vzťahu k tomu výroku, uviedol:

«Z obsahu dovolania žalobkyne vyplýva, že táto ako dovolací dôvod uplatňuje ustanovenie § 241 ods. 2 písm. c) O. s. p., t. j. nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom.

Nesprávnym právnym posúdením veci je v zmysle § 241 ods. 2 písm. c) O.s.p. omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O mylnú aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, ako mal správne použiť, alebo aplikoval síce správny právny predpis, ale nesprávne ho vyložil.

... V danom prípade odvolací súd dospel k správne právnemu záveru o tom, že medzi žalobkyňou a žalovaným 3/ nedošlo k vzniku nového nájomného vzťahu k predmetnému bytu. Vyriešenie otázky existencie tohto nového nájomného vzťahu odvolací súd správne posudzoval z dôvodu, že jej vyriešenie bolo základným predpokladom rozhodovania o žalobe na určenie, že žalobkyni trvá nájomný pomer i po jeho zániku na základe rozhodnutia súdu (rozsudok Okresného súdu vo Zvolene zo dňa 7. septembra 1998 sp. zn. 16 C 87/98).

Vzhľadom k tej skutočnosti, že žalobkyňa nepredložila písomnú formu novej nájomnej zmluvy, ktorá skutočnosť však sama osebe v zmysle § 686 Občianskeho zákonníka by nespôsobila jej neplatnosť a tým nezabránila vzniku nájmu bytu, odvolací súd správne skúmal, či k vzniku nového nájmu bytu neprišlo iným spôsobom (konkludentným), nevzbudzujúcim pochybnosti, že k uzavretiu novej nájomnej zmluvy došlo. Dospel k správne právnemu záveru spočívajúcemu v tom, že k vzniku nového nájmu sporného bytu dňa 29. 12. 1999 a ani neskôr nedošlo a preto ani žalobkyni netrvá nájomný pomer.

Najvyšší súd Slovenskej republiky poukazuje na tú skutočnosť, že hoci nedostatok písomnej formy nájomnej zmluvy nespôsobuje jej neplatnosť, prejavy vôle smerujúce k uzavretiu nájomnej zmluvy museli byť urobené spôsobom nevzbudzujúcim pochybnosť

o tom, čo chceli účastníci konania prejavíť (§ 35 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Záver o uzavretí zmluvy o nájme bytu konkludentným spôsobom preto nevyhnutne predpokladá, že tu bol daný konkludentný prejav vôle smerujúci k uzavretiu zmluvy o nájme bytu ako na strane prenajímateľa, tak aj na strane nájomcu. V tomto smere iba samotné tvrdenie žalobkyne o priebehu uzatvorenia novej zmluvy o nájme bytu, podporené svedectvom osoby jej blízkej (svedok J. S.), v kontexte s dokazovaním vyplývajúcim z obsahu spisu Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 51-24 K 159/1999, neumožňuje záver o zhodne prejavenej vôle prenajímateľa a žalobkyne.

... Platenie nájomného žalobkyňou samo osebe ešte neznamená, že došlo k vzniku nového nájmu bytu, potom, čo jej nájomný pomer zanikol.

Námietky žalobkyne uvádzané v dovolaní, považuje preto dovolací súd za právne irelevantné a v podrobnostiach odkazuje na dôvody, obsiahnuté v podrobnom odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu.

K námietkam dovolateľky spochybňujúcim správnosť skutkových záverov odvolacieho súdu považuje dovolací súd za potrebné uviesť, že v zmysle § 241 ods. 2 O.s.p. tieto nemôžu byť samy osebe dôvodom dovolania. Dovolanie nie je totiž „ďalším odvolaním“, ale je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným na nápravu len výslovne uvedených procesných (§ 241 ods. 2 písm. a/, b/ O. s. p.) a hmotnoprávných (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p) väd. Preto sa dovolaním nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených odvolacím súdom, tak ani prieskumu ním vykonaného dokazovania. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery je oprávnený posúdiť, prípadne korigovať jedine odvolací súd, ktorý za tým účelom môže vykonať dokazovanie (§ 213 O. s. p.), ktoré v danej veci i odvolací súd dôsledne vykonal. Dovolací súd nie je všeobecnou treťou inštanciou, v ktorej by mohol preskúmať akékoľvek rozhodnutie súdu druhého stupňa. Preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, a to ani v súvislosti s právnym posúdením veci, nemôže dovolací súd už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože na rozdiel od súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu, nemá možnosť podľa zásad ústnosti a bezprostrednosti v konaní o dovolaní tieto dôkazy sám vykonávať, ako je zrejmé z obmedzeného rozsahu dokazovania v dovolacom konaní.

Z uvedeného vyplýva, že dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. c) O.s.p. nie je daný a keďže neboli zistené ani ďalšie dôvody uvedené v § 241 ods. 2 O.s.p., ktoré by mali za následok nesprávnosť dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobkyne proti výroku rozsudku odvolacieho súdu, ktorým zmenil výrok súdu prvého stupňa, podľa § 243b ods. 1 O.s.p. zamietol.»

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav veci a aké skutkové zistenia a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00 mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01). Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutia všeobecných súdov z hľadiska svojvoľnosti, arbitrárnosti rozhodnutia, resp. jeho odôvodnenia.

Ústavný súd pripomína, že nie je opravným súdom právnych názorov najvyššieho súdu. Ingerencia ústavného súdu do výkonu právomoci najvyššieho súdu je opodstatnená len v prípade jeho nezlučiteľnosti s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. Aj keby ústavný súd nesúhlasil s interpretáciou zákonov najvyšším súdom, v zmysle citovanej judikatúry by mohol nahradiť napadnutý právny názor najvyššieho súdu iba v prípade, ak by ten bol svojvoľný, zjavne neodôvodnený, resp. ústavne nekonformný. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam.

V citovanej časti odôvodnenia napadnutého rozhodnutia najvyšší súd zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré dovolanie sťažovateľky zamietol. Keďže rozhodnutie najvyššieho súdu vo veci sťažovateľky nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože najvyšší súd sa pri výklade a aplikácii

zákonných predpisov vo veci sťažovateľky neodchýlil od znenia príslušných ustanovení a nepoprel ich účel a význam, najvyšší súd v danom prípade nemohol ani porušiť označené základné právo sťažovateľky. Ako vyplýva z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia všeobecného súdu a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným (I. ÚS 188/06).

Z uvedených dôvodov odmietol ústavný súd podľa § 25 zákona o ústavnom súde sťažnosť sťažovateľky aj v časti, ktorou namietala porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy najvyšším súdom, z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Zo všetkých dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. septembra 2008